

DE HAAGSE TIJDEN

Een parel van
schoonheid

Pag. 3

Het Heeswijkplein,
een stedenbouw-
kundige blunder

Pag. 6-7

Domweg gelukkig
in Kijkduin

Pag. 5

Stem Sneevliet
uit de cel!

Pag. 9

De Haagse krant van alle tijden

Start van de lente, terug naar de schooltuinen

De overgang van de winter naar de lente was in de jaren zestig niet zo anders dan in de huidige tijd. Wellicht was de overgang wat duidelijker, omdat de winters strenger waren. Althans, dat is mijn 'gevoel', het zou de moeite waard zijn om dat eens statistisch te onderbouwen. Hoe dan ook was er wel degelijk de beleving van de overgang van winter naar lente. Er werd op z'n minst veel over gepraat, thuis, op straat, op school. Thuis werd er gepraat over de aanstaande 'grote schoonmaak', een soort jaarlijks terugkerende drift, waar vrijwel geen gezin aan ontkwam. Alles moest in huis op z'n kop, er moesten kamers van een nieuw verlaagje worden voorzien, het behang (er werd in die jaren thuis nog fors gerookt!) moest vervangen worden, vloerbedekking moest vervangen worden etc. Het was eigenlijk een rare drift, die je vandaag de dag niet meer tegenkomt.

Daarnaast was er de verlokking van de natuur, die in mijn geval dichtbij was, want de Zuiderpark-laan waar ik woonde, kwam natuurlijk - via het Soestdijkseplein weliswaar - uit op de ingang van het Zuiderpark. Een park dat er in het voorjaar altijd net wat aantrekkelijker uitzag: krokussen, bloemen in bloei en de eenden in de eendenvijver waren wat luidruchtiger. Oh ja, de ijsbaan (het ondergespoten gedeelte dat grensde aan een vijver, die om de een of andere reden 'politievijver' heette)

Guntersteinweg, schooltuinen. 'Paadjes trappen'. Foto uit 1975, W. Bleumink, Haags Gemeentearchief

was er natuurlijk niet meer. De verhoudingen moesten wel duidelijk blijven: geen vorst meer, weg ijsbaan.

In de lente nam onze moeder ons wat vaker mee naar het Zuiderpark, gewoon om van de natuur te genieten. Diezelfde gewoonte nam ik over toen ik later verkering kreeg en ik het wel functioneel vond om met het meisje in kwestie een gezellig bankje te zoeken in het Zuiderpark. Voor een gesprekje of een vluchtige zoen, je had van tevoren nooit een scenario paraat. En die gewoonte nam ik later over toen ik inmiddels getrouwd was en inwoonde bij mijn schoonouders aan de

Schooltuinen aan de Mient. De grond wordt machinaal gefreesd tijdens een les. Foto uit 1982, W. Bleumink, Haags Gemeentearchief

Soestdijksekade, wederom vlak bij het Zuiderpark. Als het mooi weer werd, leerden we ook onze jongste dochter kennismaken met het Zuiderpark. De meest bezochte locatie was vrijwel altijd de 'eendenvijver'.

Wat verder in de lente, in de overgang naar de zomer, gingen we natuurlijk naar Ot en Sien, het speelparadijs in het Zuiderpark met een 'eigen' vijver, waar ik overigens een keer in een glasscherf trapte. Gelukkig werd ik door de beheerder (ja, die waren er toen nog) van een stevige pleister voorzien. Echt schoon was die vijver overigens niet. Het werd ook wel de plasvijver genoemd, omdat bekend was dat vooral jongens er hun behoefte in deden.

Ik persoonlijk associeerde de lente met na de winterstop een

terugkeer naar het korfbalveld van Die Haghe aan de Escamp-laan, waar ik vanaf mijn tiende jaar de enige gemengde teamsport beoefende. Op het terrein tussen de scholen samen met twee andere verenigingen - die toen nog bestonden - Ready en De Raven. Veldkorfbal was voor mij het ultieme lentegevoel.

Als kind op de lagere school - de Theo Thijssenschool aan de Nijkerklaan, waar ik van 1950-1956 naartoe ging - nam ik vanzelfsprekend deel aan het gebruik van de schooltuinen, die ook al in het Zuiderpark gesitueerd waren. De ingang van de schooltuinen lag in de Vreeswijkstraat. Als je via de ingang het Zuiderpark binnenliep, lagen de schooltuintjes rechts.

Vervolg op pagina 2

Zuiderpark, plasvijver 'Ot en Sien'. Foto uit 1940, Dienst voor de Stadsontwikkeling, Haags Gemeentearchief

Kom jij weleens in
je wijkcentrum?

We doen meer
dan je denkt!

wijkz

voor elkaar

wijkz.nl

ELNA 1000 SEW FUN

GEBRUIKSVRIENDELIJKE NAAIMACHINE VOOR BEGINNERS

€ 299,00

€ 249,00

WESTEINDE 83-95, DEN HAAG
TEL. 070-3463000

Samen aan alles gedacht!

UITVAARTVERZORGING

J. Henning

www.henning-uitvaart.nl

070 345 48 10

Dag en nacht bereikbaar

Let op! Wij zijn verhuisd:

Laan van Eik en Duinen 38, Den Haag
(Ingang De Oude Hage)

BRIEVENBUS

De gratis rubriek 'Brievenbus' is een zeer populaire!
Hulp nodig of wilt u een reactie plaatsen?
Mail naar redactie@dehaagsetijden.nl

Reactie

Ik viel wat over wat Jan Willem van der Jagt in de krant van 5 maart tussen haakjes op de Brievenbuspagina opmerkte over het zoeken in oude kranten via de site delpher.nl. Natuurlijk is de interpretatie van de computer niet perfect, maar ik heb geweldig veel informatie terug kunnen vinden. Ook auteursrechten beperken het gebruik van de gegevens. Tussen 1-1-1963 en 31-12-1965 vindt Delpher 114 krantenartikelen waarin het woord Mariza voor komt. Veelal betreft dit een film die in de bioscoop draaide. Bedoelt de schrijver dit? Het moet u trouwens opvallen dat de

Haagsche Courant en de Nieuwe Haagsche Courant niet één keer voorkomen. Dat komt doordat deze kranten nog niet zijn gedigitaliseerd of niet online zijn te raadplegen. Delpher meldde dat men voorlopig er niet aan denkt de Nieuwe Haagsche Courant te digitaliseren. Dat was een krant voor het christelijk volksdeel in Den Haag. Later is die krant overgegaan in Trouw. Omdat ik tot dat volksdeel behoor, mis ik erg veel informatie. Overigens heb ik via Delpher een advertentie uit 1947 gevonden, waarin mijn vader voor de zomer een onderkomen vroeg. Ik heb daar, hoewel ik toen vijf jaar was, goede herinneringen aan en had nooit zonder Delpher deze advertentie kunnen vinden. Ik woon in Tsjechië en kan de krant lezen dankzij de moderne communicatiemogelijkheden.

Aat Visser

aatvisser@gmail.com

Lezing 500 jaar woon- geschiedenis

Het Bestuur van de Historische Vereniging Rijswijk nodigt u graag uit voor de lezing '500 jaar woongeschiedenis, de Museumhuizen van Hendrick de Keyser Monumenten' door Nanine Moonen. Op dinsdag 19 maart,

20.00 uur in gebouw Hofrust, Herenstraat 44b. In deze lezing wordt een introductie gegeven op het project *Museumhuizen*. Het project startte in 2019 met de opening van het statige Huis Bartolotti in Amsterdam. In de jaren daarna werden nog 12 huizen opengesteld voor het publiek. Wat was de aanleiding om met dit project te beginnen? Wat doet een onderzoeker precies? Hoe worden de onderzoeksresultaten omgezet in een presentatie en inrichting van een historisch monumentaal huis? En als laatste: hoe is het sinds 2019 verlopen en hoe ziet de toekomst eruit? Iedereen is welkom voor deze lezing en de toegang is gratis.

Gert Visser

ledenadministratie@historischeverenigingrijswijk.nl

Jouw leven is een verhaal

Voor een documentaireserie over een jonge generatie die is opgegroeid in het politieke tijdperk van Mark Rutte, ben ik op zoek naar jonge mensen (tussen 18 - 32 jaar) die specifiek uit Den Haag komen en ook les hebben gehad van Mark Rutte. Hij geeft al sinds 2008 les op de Johan de Witt Scholengroep. Ik ben inmiddels met diverse

Den Haag... ach mijn Den Haag

mijn hele leven lang had jij mij beloofd dat door dit oud lief gedichtje bleef jij voor altijd in mijn hoofd ik zei Den Haag... Den Haag dit gedichtje over jou heeft zo'n lief bestaan als maanlicht dat schijnt door mijn raam want je strekt steeds je armen uit en je ogen lachen, oh zo mooi in mijn droom ben jij mijn bruid vol affectie en allooi

ik zei Den Haag oh Den Haag, als ik ooit weer vrede vind dan is het in dit lief gedicht omdat ik jou in woorden verslind ook andere armen strekken zich naar mij uit en andere ogen lachen ook, oh zo mooi maar in mijn droom ben jij mijn bruid vol affectie en allooi ach ach, Den Haag, Den Haag als ik ooit weer vrede vind dan is het in dit lief gedicht omdat ik jou in woorden verslind

misschien in dit gedicht omdat ik jou in woorden verslind

oud-leerlingen in contact, maar ik zoek naar meer verhalen. Kent u iemand die binnen deze categorie valt? Neem dan con-

tact op. Bij voorbaat dank.

VPRO Televisie

jouwleveniseenverhaal@vpro.nl / 0629933146

ALTIJD LEKKER LOPEN

Ontdek het gevoel van
Hartjes
dameschoenen

Uitsluitend topmerken in diverse lengte- en breedtematen
Gediplomeerde medewerkers
Eigen Podologiepraktijk

Prins Hendrikstraat 132-134 Den Haag
070-363 7519 Johanwassenaar.nl

Vervolg voorpagina

Het waren tuintjes, geen tuinen - ik schat in dat het een stukje van 3 x 3 meter geweest zal zijn - en je kreeg allemaal een stukje grond toegewezen dat je mocht bewerken. De grond

Start van de lente, terug naar de schooltuinen

omploegen, plantjes plaatsen en later de oogst aan groenten mee naar huis nemen. Ik heb er geen groene vingers aan over gehouden. Althans, dat 'keurmerk' werd zowel

Zuiderpark, plasvijver met op de achtergrond de Soestdijksekaade. Foto uit 1955, JosPé, Haags Gemeentearchief

door mijn eerste (overleden) als mijn tweede echtgenote niet zonder enig voorbehoud aan mij verleend. Ik kan mij herinneren dat ik meestal niet in een juichstemming naar de schooltuinen marcheerde. En ik kan mij ook niet herinneren

dat mijn moeder mij veelvuldig aan de deur onthaalde vanwege de kwaliteit van de meegenomen gewassen...

Ton van Rijswijk

avanrijswijk@kpnmail.nl

Zuiderpark, het schoonmaken van de plasvijver. Foto uit 1960, Stokvis, Haags Gemeentearchief

- MAAIKE WEERWAG -

Persoonlijk & laagdrempelig

www.oktober-uitvaart.nl

oktober uitvaartzorg
06 55 17 26 83

VLOOIENMARKT

Prins Bernhardlaan, Voorburg
1^e Paasdag, zondag 31 maart

Verkoop van tweedehands goederen
Khr € 35,00 • Hkkr € 40,00 • Grpl vanaf € 20,00
Standhouders welkom vanaf 8.00 uur
Bezoekers welkom vanaf 10.00 uur

Boeken bel 06-5058 3127

Of vul het contactformulier in op
www.beukers-evenementen.com

Uitgeverij De Haagse Tijden
Laan van Meerdervoort 174
2517 BH Den Haag

Ook te volgen via Facebook, Instagram, Twitter en LinkedIn.

Uitgave:

Uw krant is elke twee weken in een oplage van tenminste 60.000 exemplaren gratis af te halen op circa 300 distributiepunten in Den Haag, Zoetermeer, Westland, Delft, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar.

Redactie:

De artikelen, verhalen en foto's in onze krant worden aangeleverd door onze lezers. De ingezonden artikelen zullen ook gebruikt worden op de website en onze sociale media kanalen.

Hergebruik van de artikelen en foto's is aan de uitgever. Voor de vaste columnisten geldt een andere regeling. U kunt uw verhaal insturen naar: redactie@dehaagsetijden.nl

Abonnementen

Voor € 75,00 per jaar kunt u de krant in Nederland thuis ontvangen per post. Buiten Nederland ontvangt u de krant voor € 95,00 per jaar. Een abonnement vraagt u aan via www.dehaagsetijden.nl/ abonnement of via de klantenservice. Alle uitgaves van De Haagse Tijden kunt u terug vinden op de website www.dehaagsetijden.nl/archief

Adverteren

Wilt u ook adverteren in De Haagse Tijden? Vraag naar de mogelijkheden bij Daphne Brückel en bel 070-3607676 of mail naar info@dehaagsetijden.nl

Hoofdredacteur

Sanne Groeneboer
redactie@dehaagsetijden.nl

Vaste auteurs

John Vroom Marcello & Els
Milja de Zwart

Distributie

Hubbel Den Haag

Fotografie

De Haagse Tijden heeft de moeite genomen om de rechtmatige eigenaar van de gepubliceerde foto's te vinden. Als u meent de publicatierechten te hebben, kunt u contact opnemen met de uitgever.

Vormgeving

Brückel Reclame BV

Lezersservice

De lezersservice is te bereiken van maandag t/m vrijdag van 10 - 12 uur op: 070 - 345 76 97

Een parel van schoonheid

Halverwege de Oude Molstraat staat het Willibrordushuis, een katholiek stadsklooster met een rijke Haagse geschiedenis, die vanwege zijn bescheiden bouw nauwelijks opvalt. Pas als de niets vermoedende voorbijganger omhoogkijkt en het beeld van de Heilige Willibrordus en het glas-in-lood roosvenster aanschouwt, worden de contouren van het klooster zichtbaar.

Den Haag kent tot halverwege de zestiende eeuw een bloeiend rooms-katholiek leven, totdat de reformatie en beeldenstorm ook onze stad bereiken. Kerken en kloosters worden zoals vele andere gebedshuizen in Nederland geplunderd en vernield door opstandelingen. In 1576 nemen de protestanten het Haagse bestuur over. In de jaren die daarop volgen wordt het bezit van de roomse kerk onteigend en de heilige mis voor katholieken verboden. De Sint Jacobskerk aan de Rivier-vismarkt komt in handen van de Nederduitse Gereformeerde Kerk. Noodgedwongen nemen katholieken hun toevlucht in een van de vele aan het zicht onttrokken schuilkerkjes. In de Oude Molstraat vinden parochi-anen van de Sint Jacobskerk een veilige thuishaven in het achterste deel van het ‘Huis te Baertwijk’, waar op nummer 35 nu het Willibrordushuis staat.

In 1795 komt het grootste deel van Nederland onder invloed van de Fransen te staan. Met de vlucht van stadhouder Willem V naar Engeland doet de Bataafse Republiek zijn intrede. Staat en kerk worden van elkaar geschei-den. In de praktijk betekende dat een beperkte godsdienst-vrijheid. Pas na de instelling van het Koninkrijk Holland in 1806 en dankzij koning Lodewijk Napoleon krijgen de katholieken

Interieur van de kapel

alle vrijheid om hun geloof in het openbaar te belijden. Ondertussen is het schuilkerkje in de Oude Molstraat overvol geraakt en is men naarstig opzoek naar een grotere ruimte. De oplossing wordt gevonden in de door architect Pierre Cuypers ontworpen Heilige Jacobus de Meerdere kerk die in 1878 in de Parkstraat geopend wordt.

Jaren eerder is het Huis te Baertwijk opgedeeld in een groot en een klein huis. Het grote huis op nummer 35 wordt in 1842 verbouwd tot klooster voor de Zusters van Liefde uit Tilburg. In hetzelfde jaar wordt in het pand ook een bewaarschool geopend, waar katholieke kleuters van arme afkomst de beginselen van de handvaardigheid leren. Naast het klooster, op nummer 37, wordt in 1886 de Sint Michael-school geopend, een katholieke

taalschool voor meisjes. Tijdens de Tweede Wereldoorlog dient de school als noodziekenhuis. In 1973 verdwijnen de scholen uit de Oude Molstraat. De Zusters van Liefde, die veel hadden betekend voor het katholieke onderwijs en ziekenzorg in Den Haag, blijven tot 1988 in het klooster wonen. Vanaf dat jaar worden de panden beheerd en gedragen door leken van de Willibrordus-leefgemeenschap. In 2004 wordt het complex - bestaande uit het Willibrordushuis, de gelijkna-mige aanbiddingskapel, het retraitshuis en de winkel - over-genomen door de broeders van de congregatie van Sint-Jan.

Willibrorduskapel in de Oude Molstraat

Anno 2024 is het Willibrordushuis nog steeds een spiritueel centrum voor gebed en bezinning, maar wel met een eigentijdse twist.

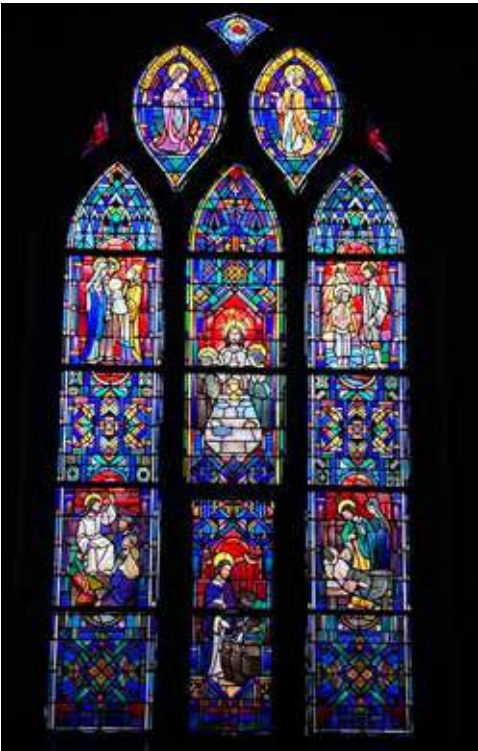
In het huis wonen een aantal broeders die allerlei acti-viteiten organiseren. Daarnaast worden er cursussen en lezingen gegeven over geloof, filosofie en kunst. Gelovigen en geïnte-resseerden zijn welkom om een viering bij te wonen. Het klooster heeft ook een gastenverblijf waar onderdak geboden wordt aan pelgrims, geloofsgroepen en reizigers die kennis willen maken met het kloosterleven of op zoek zijn naar rust en bezinning.

Het Willibrordushuis herbergt een sfeervolle kloosterwinkel, de Monastic Store, waar de bezoeker altijd gastvrij verwel-komd wordt en waar ambachte-lijke producten uit Nederlandse en Franse kloosters te koop zijn, zoals beelden, iconen, kaarsen, maar ook heerlijke jam. Als de winkel open is en tijdens gebedstijden en heilige missen kan op de eerste etage de erg mooie Willibrorduskapel be-zocht worden voor bezichtiging, gebed of om er een kaarsje te branden. In tijden waarin stilte moeilijk te vinden is, biedt de parel van schoonheid in de Oude Molstraat met al zijn pracht en rust een weldadige belevenis voor zintuigen en geest. Het is een plek waar ik graag kom.

De Willibrorduskapel wordt in opdracht van de Zusters van Liefde gebouwd in 1928 naar het

ontwerp van de Haagse architect Jos Duynstee. Hij is ook de ontwerper van vele winkels en kerken in Den Haag en een deel van de Passage. De mooie muur-schilderingen met onder andere de veertien staties en de prachtige glas-in-lood ramen met motieven uit het oude- en nieuwe testament zijn gemaakt door de Haagse kunstenaar Lou Asperslagh. De kapel die nog steeds wordt ge-bruikt door de Broeders van Sint Jan is kunsthistorisch van grote waarde en een van de weinige kloosterkapellen in Den Haag die in authentieke toestand bewaard is gebleven.

Jan Kaffa
janakffa@hotmail.com

Glas-in-lood ramen van de kapel

De Willibrorduskapel

Royal Health Foam

matrasspecialist sinds 1998

Bel voor advies:

070 3387010

katoenen en zijden dekbedden

63 verschillende hoofdkussens

boxspring bedden

50+ bedden en hoog-laag bedden

Soetensstraat 18

Scheveningen

www.voorechtlekkerslapen.nl

Geniet van de lente

tijdens een riviercruise met vertrek vanaf Rotterdam

8 dagen vanaf € 890,-*

Nederland & België vanaf Rotterdam

Vertrek 10 april, Horizon

Rotterdam - Dordrecht - Antwerpen - Gent - Brugge - Terneuzen - Middelburg - Hellevoetsluis - Rotterdam. Dezelfde reis vertrekt ook in de herfst op 11 oktober!

Daarom kiest u voor Feenstra

- ✓ Zeer uitgebreid aanbod op de Rijn, Moezel, Saar, Main, Donau en de Nederlandse & Belgische wateren
- ✓ Keuze uit 57 verschillende riviercruises en 5 comfortabele schepen
- ✓ Verzorging op basis van volpension
- ✓ Nederlandstalige reisleiding
- ✓ Interessante excursies

Met Feenstra Rijn Lijn heeft u keuze uit vele prachtige cruises over de Rijn, Moezel, Saar, Main en Donau! Verder bieden wij unieke reizen over de Nederlandse en Belgische wateren zoals die met de Horizon. Een riviercruise van Feenstra staat garant voor comfort, afwisseling, gezelligheid en uitstekende verzorging.

* Reserveringskosten € 35,- per boeking. Genoemde prijzen zijn vanaf prijzen p.p. met 2-persoons bezetting o.b.v. volpension excl. Consumentenbijdrage € 2,50 en SGR € 5,- p.p.. Prijswijzigingen, zet- en drukfouten voorbehouden.

Tel. (026) 445 28 05
www.feenstrarijnljn.nl

feenstra rijn lijn

BTR REIZEN

www.BTRreizen.nl
055 - 5059500

Geniet van de mooiste vakanties 2024

Autovakanties All Inclusive

Naar gastvrij hotels met een heerlijke All Inclusive vakantie met 's avonds gratis drankjes

Autovakanties arrangementen

Autovakanties met aantrekkelijke arrangementen voor leuk vermaak tijdens uw vakantie

Fiets- & wandelvakanties

Fietsen & wandelen in de mooie toeristische streken en natuurgebieden, geselecteerd door BTR Reizen

Busvakanties All Inclusive

Luxe bus excursievakanties met veel extra's naar gastvrij hotels op de mooiste plekjes!

Riviercruises

Riviercruises over Europa's mooiste rivieren, volledig verzorgd, mooie vaarroutes & programma

Kerst- & nieuwsjaarsreizen

Sfeervolle en goed verzorgde autoreizen, busvakanties & riviercruises met kerstprogramma's

055 - 5059500 - WWW.BTRREIZEN.NL

Seniorenhulp Nederland
Meer dan alleen verhuizen...

Vrijblijvende offerte?
BEL: 070 - 306 16 96

Senioren-verhuizing
Volledig verzorgd!

Woning-ontruiming
Huur- en koopwoning

Schilder-en kluswerk
Stofferen en behangen

Spoed-oplevering
Binnen 7 dagen leeg

de beste in VERHUZEN EN ONTRUIMEN
Seniorenhulp Nederland

www.seniorenhulp.com

novodent

Behandeling aan huis

Een team van prothesespecialisten

Enrico, Martijn, Jasper en John Jellema

Tel: 070-3555790
info@novodent.nl

Valkenboskade 466
2563 JK Den Haag
(Hoek Laan van Meerdervoort recht t.o. halte tram 3 en 12)

Wij komen **gratis** bij u thuis voor het maken van nieuwe protheses of het corrigeren en repareren van uw huidige protheses. Met onze kennis en vaardigheden kunnen wij u perfect van dienst zijn!

- Voor het maken van nieuwe kunstgebitten
- Pasvormcorrecties en reparaties
- **Gratis** behandeling aan huis
- 75% vergoeding vanuit uw basisverzekering, 25% eigen bijdrage
- Rechtstreekse vergoeding door uw zorgverzekeraar

www.novodent.nl

Marijke Mode

Op vrijdag 29 en zaterdag 30 maart maken we er in de winkel een gezellig voorjaarsfeestje van en bij aankoop krijgt u ook nog een leuke gevulde **goodiebag** mee. Koffie met iets lekkers staan weer voor u klaar!

€10,- KORTING

€10 korting bij een besteding van €100,- ook online met de code **MARIJKE10**. De actie loopt van 25 maart t/m 1 april 2024.

- ✓ Groot assortiment 55+ damesmode
- ✓ Maten variërend van 38 tot 54
- ✓ Gespecialiseerd in pantalons met elastieke band in verschillende lengtematen
- ✓ Merken als Sensia Fashion, Marinello, Gabriella K en M.X.O

Shop ook online 24/7 **gratis** verzenden retourneren in de winkel

www.marijkemode.nl

Badhuisstraat 20 | 2584 HK Den Haag | 070-3631990
Openingstijden di t/m za: 10.00 uur tot 17:00 uur

Domweg gelukkig in Kijkduin

Voorjaar

De zon brak door de barre voorjaarslucht.

Plotseling kantelde er een vogelvlucht.

Op de aarde smolt de dungezaaide sneeuw.

Hart, gij zijt vrij; gij waart om niets beducht.

J.C. Bloem

Deze bijdrage gaat over de dichter J.C. Bloem, vandaar dat ik met dit gedicht begin. De beschrijving van zo'n vogelvlucht, u kent dat wel, honderden vogels die door de lucht zwermen zonder elkaar aan te raken, is prachtig omschreven met het woord kantelde. Bloem is vooral bekend door de laatste zin uit het gedicht *de Dapperstraat*: 'Domweg gelukkig, in de Dapperstraat'. Omdat hij enkele jaren in Kijkduin gewoond heeft, heb ik voor bovenstaande titel gekozen, al vraag ik me wel af of hij daar gelukkig was.

Jacobus Cornelis Bloem is op 10 mei 1887 in Oudshoorn geboren. Zijn grootvader was minister van Financiën en zijn vader, Jacobus Bloem was onder meer burgemeester van Oudshoorn. Zijn moeder heette Catharina van Eck en Jacques, zoals de latere dichter genoemd werd, had twee zusjes, Louise en Caroline en een broer, Floris. Van 1899 tot 1906 was hij leerling op een HBS, eerst in Leiden en later in Amersfoort. Vervolgens ging hij in Utrecht rechten studeren. In 1916 behaalde hij zijn doctoraal en een half jaar later promoveerde hij.

Toen hij een jaar of zestien was, ging hij gedichten schrijven en in 1910 werden er enkele gedichten van hem in het literaire tijdschrift *De Beweging* geplaatst. Van 1920 tot 1927 werkte hij bij de *Nieuwe Rotterdamse Courant*. In 1925 was hij gecommitteerde voor de vakken Frans en Engels tijdens het eindexamen HBS en een van de leerlingen van die school was de latere schrijfster en dichteres Clara Eggink. Een gecommitteerde moet

Een zwerm spreeuwen

Een ansichtkaart van een deel van Meer en Bosch

Een bekende tekst van Jacques Bloem

er namens het bevoegd gezag op toezien dat zo'n examen op de juiste manier plaatsvindt. En hoewel Clara twintig jaar jonger was dan Jacques Bloem kregen ze een relatie en op 4 november 1926 zijn ze getrouwd. Clara schreef later over dit leeftijdsverschil: "Hij was de eerste man die me niet verveelde". Ze kregen een jaar later een zoon, Wim. Dit huwelijk heeft slechts zes jaar geduurd. Dit wil overigens niet zeggen dat ze elkaar nooit meer zagen. Het tegendeel is waar, zoals uit de rest van dit artikel zal blijken. Vanaf 1928 kreeg Jacques een baan als griffier.

Met de' avond worden de duinen eenzamer, Luider aanhoudende wordt het zeegeruis.

Omdat Jacques Bloem van 1934 tot 1940 in Den Haag gewoond heeft en omdat dit artikel in een Haagse Krant geplaatst wordt, sta ik iets langer stil bij deze periode uit zijn leven. In augustus 1934 ging Jacques samen met zijn zoon en een huishoudster op het adres Scheveningselaan 109 wonen. De laan ligt in de villawijk Meer en Bosch. Deze wijk is begin jaren twintig van de vorige eeuw gebouwd. Omdat de wijk te ver van het centrum van Den Haag lag, werden de huizen nauwelijks verkocht, met als gevolg dat ze verhuurd werden. Zijn zoon

Wim ging naar de Kijkduinschool, evenals Remco Campert. Voorjaar 1935 komt Clara Eggink bij hun wonen. Ze noemt Den Haag: "Een zorgeloze stad met een amoreel tintje". Clara trouwt met de vader van Remco, Jan Campert. Ook dit huwelijk zou slechts enkele jaren duren. Jacques Bloem gaat in 1936 in een kamer in de Zeestraat wonen en vervolgens in een etage op de Hooigracht. Vanaf 1 mei 1937 woonde Jacques weer in Meer en Bosch en nu op het adres Duinlaan 143. Dat wil zeggen dat zowel Jan Campert met zijn zoontje Remco als Clara Eggink met haar zoontje Wim en Jacques Bloem op hetzelfde adres woonden. Kunt u me nog volgen? In 1939 ging hij met Clara in dezelfde wijk op het adres Hoek van Hollandlaan 4 wonen. Mei 1940 werd het nabijgelegen vliegveld Ockenburg gebombardeerd, met als gevolg dat ze ergens anders moesten gaan wonen.

Jacques ging in een pension in Voorburg wonen en in 1942 werd hij griffier van het kantongerecht in Zutphen. Ook hier woonde hij na de bevrijding weer enige tijd met Clara Eggink samen. In 1947 woonde hij een aantal maanden in Wasenaar in de Pauwhof. Dit was een villa waar schrijvers en wetenschappers tegen een geringe vergoeding een tijdje konden logeren om inspiratie op te doen. In 1959 verhuisde hij naar het plaatsje Kalenberg in Overijssel. Hier lag de woonboot van Clara aangemeerd. De boerderij die er

Een portret van J.C. Bloem in 1953, geschilderd door Sierk Schröder

vlak naast lag werd opgeknapt en hier zou Jacques Bloem tot aan zijn dood op 10 augustus 1966 blijven wonen.

J.C. Bloem wordt beschouwd als een van de belangrijkste klassieke dichters uit ons taalgebied. Toch is het niet eenvoudig om aan te geven waarom dat zo is. Hij heeft in 1949 de Constant-Huygensprijs gekregen. In 1952 de P.C. Hooftprijs en in 1965 de Prijs der Nederlandse letteren en dat zegt natuurlijk wel iets. Laat ik als voorbeeld van zijn kunnen de eerste strofe van het gedicht *De Dapperstraat* nemen.

*Natuur is voor tevreden of legen.
En dan: wat is natuur nog in dit land?
Een stukje bos, ter grootte van een krant,
Een heuvel met wat villaatjes ertegen.*

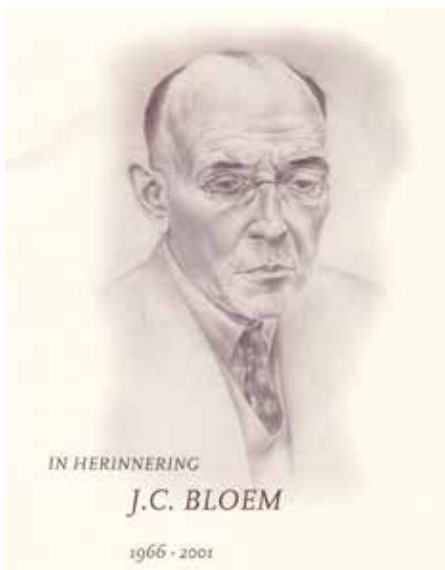
En dan te bedenken dat we ons op dit moment grote zorgen maken over dat stukje bos ter grootte van een krant. Hoeveel echte natuur kennen we nog in ons landje? En dan te bedenken dat hij dit gedicht in 1946 geschreven heeft. Een vooruitziende blik en uitstekend onder woorden gebracht! Omdat deze bijdrage in de voorjaars-special van deze krant komt, eindig ik met een deel van een ander gedicht dat J.C. Bloem heeft geschreven.

*Weer een lente en de haar bitter-eigen
Zilte geur, die langs de kaden glijdt.
Is 't het tij, dat stroomopwaarts komt stijgen-
Of de zeelucht van de eeuwigheid?*

Carl Doeke Eisma
carleisma@planet.nl

J.C. Bloem (1887-1966) in zijn studeerkamer. Foto uit 1933, Letterkundig Museum, Wikimedia commons

Uitgave van een herdenkingsbijeenkomst 35 jaar na zijn dood

Het Heeswijkplein, een stedenbouwk

Na de oorlog werden in Moerwijk, volgens de uitbreidingsplannen van Dudok, in koortsachtige haast aanvankelijk alleen maar huizen en nog eens huizen en verder niets neergezet. De bewoners mochten al blij zijn dat ze er konden wonen! Iedere vierkante meter werd volgebouwd. Het is dan ook opmerkelijk dat een lap grond van ruim 10.000 vierkante meter, het huidige Heeswijkplein, onbebouwd bleef.

Er wordt verondersteld dat deze vlakte is vrijgehouden voor de bouw van een spoorwegstation. Maar al voor 1940 was duidelijk dat de verlegging van de spoorbaan en de bouw van een station geheel voor rekening van Den Haag zouden komen, dus financieel niet haalbaar! Overigens duurde het tot 1996 voordat het huidige station Moerwijk werd geopend.

Wat dan wel de reden van Dudok was om dit enorme plein aan te leggen, blijft onduidelijk. In zijn plannen is hiervoor geen bestemming aangegeven! Zo kreeg Moerwijk de beschikking over het grootste plein van Den Haag, misschien wel van Nederland. En wat te doen met zo'n plein? Omstreeks 1950 werd besloten om van het Heeswijkplein een winkelcentrum te maken en het middengedeelte te bestemmen voor evenementen.

Sfeerloos

Het was een periode waarin nieuwe inzichten ontstonden over de vestiging van winkels. Tot dan toe waren winkeltjes in de oude wijken her en der verspreid, vaak op straathoeken. Uit onderzoeken kwam naar voren dat winkeliers en consumenten winkelcentra prettig vonden. Vooral als de afstand tot zo'n centrum gering is. Uitgangs-

punt was dat de consument voor de aankoop van zijn dagelijkse levensbehoeften niet langer dan twee en een half tot drie minuten hoeft te lopen.

Ook moest een winkelcentrum - volgens stedenbouwkundigen - vlak bij een belangrijke verkeersweg liggen. Een tweede voorwaarde was dat een winkelcentrum een intiem geheel moest zijn. Vlakbij de Erasmusweg voldeed het Heeswijkplein aan de eerste voorwaarde. Het 'intieme' karakter van dit plein was een ander verhaal.

“Met opzet had men het plein zonder lichtmasten gelaten om het geschikt te houden voor evenementen.”

Zo liet de verlichting van het plein nogal te wensen over. Met opzet had men het plein zonder lichtmasten gelaten om het geschikt te houden voor evenementen. De omringende straatverlichting was echter niet in staat het omvangrijke plein te verlichten, ook niet als alle etalagelampen brandden. Voorts was het Heeswijkplein op regenachtige en winderige dagen weinig aantrekkelijk. En wat ook niet meewerkte was de eenvormigheid van de winkels, waardoor een saaie eentonige winkelwand ontstond.

Heeswijkplein in aanbouw, op de achtergrond de Erasmusweg (tussen Troelstrakade en Moerweg). Foto uit 1950, Haags Gemeentearchief

Kortom, zowel door de uitgestrektheid, slechte verlichting en de inrichting van het plein vond men het Heeswijkplein sfeerloos. Toch was er ook iets positiefs te melden...

Drooggelegd

De eerste jaren na de oorlog lag in Moerwijk de nadruk op

woningbouw. Andere gebouwen als scholen en kerken werden voorlopig gehuisvest in houten noodgebouwtjes. Toch misten de bewoners nog iets. Het was in Moerwijk nergens mogelijk om (buitenshuis) een drankje, al dan niet alcoholisch, te drinken of op een terrasje te zitten. In de hele Moerwijk was geen enkel café te vinden. Iets waaraan in de geschiedschrijving van Moerwijk weinig aandacht is besteed. De wijk was als het ware drooggelegd, wat leidde tot de verzuchting: “woningen genoeg maar nergens een kroeg”.

Dit veranderde pas in 1953 toen aan het Heeswijkplein drie winkelpanden werden samengevoegd en verbouwd tot café-restaurant ‘Moerwijk’, met een aangrenzend zaaltje dat geschikt was voor vergaderingen, voorstellingen en feestjes. Er waren ook vage ideeën voor een hotel. Dit lijkt vreemd, maar de nieuwe woningen waren niet geschikt om gasten te laten logeren. Een klein hotel zou in deze behoefte kunnen voorzien. Het is bij vage plannen gebleven.

Eerste levensbehoefte

Winkeliers die zich wilden vestigen aan het Heeswijkplein kregen te maken met hoge investering en hoge huren (32 gulden en meer per week). Toch was de belangstelling van de middenstand groot. Bij de gemeente kwamen veel vestigingsaanvragen binnen. Bij de toekenning werd rekening gehouden met winkels voor eerste levensbehoeften, zoals bakkers, kruideniers, groenteboeren, slagers, zuivelwinkels en sigarenwinkels(!). De winkeliers verwachtten een hoge omzet omdat de bewoners

Het Heeswijkplein nu. Foto: Harry van Reeken, Haags Gemeentearchief

voor hun dagelijkse boodschappen waren aangewezen op de winkelcentra in de wijk. Bovendien was er geen concurrentie want de etagewoningen konden moeilijk worden verbouwd tot winkels. Het aantal winkels zou dus beperkt blijven!

Opening

Op woensdagmiddag 28 juli 1954 werd het winkelcentrum feestelijk geopend door burgemeester Schokking. Hij hield een toespraak, knipte een lint door en liet enige ballonnen met een kaartje op. Het oorspronkelijke plan om duizend ballonnen op te laten, ging op last van de brandweer niet door. Ten slotte maakte de burgemeester een wandeling langs de winkels van het feestelijk versierde plein.

De opening ging gepaard met een feestweek. Er was een ker-

Een turndemonstratie op het plein, een van de grotere evenementen. Foto uit 1955, Thuring Fotoburo, Haags Gemeentearchief

Luchtfoto 1992 - kan worden vergeleken met plan Dudok

undige blunder

Gemeentearchief

mis, versierde etalages, koopacties, de Moerwijkharmonie concerteerde regelmatig, een feestelijke optocht met reclamewagens trok door Moerwijk, de winkeliers speelden een gekostumeerde voetbalwedstrijd tegen ADO en iedere avond werd er gedanst in de open lucht. De feestweek werd afgesloten met een taptoe door de Moerwijkharmonie.

Botsende belangen

Ondanks de hoge verwachtingen bleek al gauw dat het Heeswijkplein toch niet de allure had van een winkelcentrum. Men vroeg zich af hoe het plein aantrekkelijk kon worden gemaakt voor het publiek. Gedacht werd aan een bioscoop, een postkantoor of een zwembad. De aangewezen plek hiervoor was - volgens de winkeliers - een braakliggend terrein aan de Medlerstraat. Tot hun teleurstelling werd op deze plek een kerk gebouwd. Maar er was nog een mogelijkheid om de aandacht van het Haagse publiek te trekken.

In mei 1955 vormden de winkeliers van het Heeswijkplein een actiecomité met als doel bij de gemeente te pleiten voor een wekelijks te houden markt op hun plein. Verwacht werd dat door de markt hun omzet zou stijgen; vooral omdat de winkeliers in de eerste plaats zelf in aanmerking wilden komen om de kramen te bezetten. Dit plan werd door de andere winkeliers in Moerwijk verwor-

pen. Zij vreesden dat hun omzet zou teruglopen. Bovendien was hen destijds, bij de vestiging in Moerwijk, de garantie gegeven over het maximaantal winkels in de wijk. Dit aantal zou worden uitgebreid door de marktkooplieden.

Het duurde tot maart 1957 voordat de knoop werd doorgehakt. Na overweging van pro- en contra-argumenten besloten B. en W. dat op het Heeswijkplein geen wijkmarkt zou komen. Het plein lag niet centraal in de nieuwe wijken en het lag te dicht bij de markt aan de Herman Costerstraat. Met andere woorden: het Heeswijkplein lag bijzonder ongelukkig voor het houden van een weekmarkt. Een VVD raadslid noemde het plein "een stedenbouwkundige blunder".

Evenementen

Geen zwembad, geen markt en zelfs het idee voor een muziek-tent, tevens openluchtbioscoop,

Burgemeester mr. F.M.A. Schokking opent het Heeswijkplein tijdens de rondgang. Foto uit 1954, Stokvis, Haags Gemeentearchief

haalde het niet. Toch was het Heeswijkplein door zijn grootte een plein waarop veel mogelijk was. In de loop der jaren zou het plein dan ook het decor vormen van veel uiteenlopende evenementen.

Het begon al in het voorjaar van 1954 toen de winkeliers een paaseieren zoekwedstrijd organiseerden. Het middenterrein was nog woest en ledig, dus ideaal voor het verstoppn van paaseieren. De belangstelling was groot want ieder gevonden paasei kon ingeruild worden tegen 25 'gewone' eieren. Later ging het verhaal dat sommige paaseieren zo goed waren verstopt dat ze pas tegen Kerstmis werden gevonden. Door de bestrating van het plein is het bij een zoekwedstrijd gebleven.

Andere evenementen keerden wel jaarlijks terug: de kermis, de openluchtconcerten van de Moerwijkharmonie, de avondvierdaagse, sportdemonstraties, lampion optochten, de intochten van Sinterklaas en de kerstboomverbranding. De tentoonstellingswagen van het Haags Gemeentemuseum had

hier regelmatig zijn standplaats en in de jaren vijftig hield pater Jelsma er zijn pleinpreken. Ook stonden hier de tenten van Het Werkteater en van circus Toni Boltini.

Kortom, op het Heeswijkplein was destijds altijd iets te beleven. Het plein bleek zelfs geschikt als achtergrond van een 'rampenfilm'.

Plein in puin

Op een zonnige maandagochtend in juli 1959 streek een filmploeg van Polygoon-Profiltni neer op het Heeswijkplein. Er werden - in opdracht van de Bescherming Burgerbevolking (BB) - buitenopnamen gemaakt voor een instructiefilm. De BB was opgericht om hulp te verlenen aan de bevolking onder bijzondere (oorlogs-) omstandigheden. Door middel van brochures en films werd aangegeven hoe men in nood-situaties moest handelen. De filmopnamen op het Heeswijkplein waren bestemd voor een instructiefilm, getiteld *Als de bom barst*. De film liet zien welke maatregelen de bevolking moet treffen in geval van

een atoomaanval. 's Ochtends werden vreedzame tafereeltjes opgenomen: winkelend publiek, een postbode, een haringkarretje, een bakker, een huisvrouw die ramen zeemde enz. De middag-opnamen toonden scènes nadat de bom boven het Heeswijkplein was gebarsten. Voor deze scènes had men enkele vrachtwagens puin gestort over een deel van het trottoir langs het plein. Dit moest de suggestie van ernstige verwoestingen en onder puin bedolven doden en gewonden wekken. De binnenopnamen vonden plaats in de studio.

Om het publiek niet ongerust te maken zou de film in roulatie worden gebracht als de regering het tijdstip daarvoor gekomen achtte! Inmiddels is dit embargo opgeheven en kan de film op YouTube worden teruggezien.

Terugblik

Het Heeswijkplein ligt er tegenwoordig enigszins verlaten bij. Het heeft zich nooit kunnen ontwikkelen tot een aantrekkelijk winkelcentrum. Ik heb in dit artikel enkele punten aangegeven die hiervan de oorzaak zijn. Maar er is nog meer dat in het nadeel werkte. Het plein is vrij toegankelijk voor autoverkeer en de winkel bevoorrading vindt aan de straatkant plaats. Ook kreeg men te maken met concurrentie van onder andere de Leyweg (1960) en de Boogaard (1963). En door verhuizing en vergrijzing liep de omzet van de winkeliers terug. Hierdoor heeft het Heeswijkplein de verwachtingen bij de opening niet kunnen waarmaken.

Kees de Raadt
raadtvandeleeuwen@ziggo.nl

Openingskermis op het Heeswijkplein. Foto uit 1954, Dienst Stedelijke Ontwikkeling, Haags Gemeentearchief

VOORJAAR BIJ MAKRO

ALLES VOOR
BBQ

KWALITEIT VOOR EEN GROOTHANDELSPRIJS

makro

VANAF 1 FLES	8.69 10.51 incl.
VANAF 6 FLESSEN	7.82 9.46 incl.
VANAF 12 FLESSEN	6.95 8.41 incl.

BULKBELONING

Medaina Roero Arneis
Barolo, Italië
Fles á 750 ml

makro

Alle Metro Professional terrasstoelen

**20%
KORTING**

Bijv.: type Novara
Stapelbaar
Aluminium en rotan
65 x 56 x 75 cm

~~43.99~~
35.19
42.58 incl.

makro

Deze acties zijn geldig van 13 maart t/m 9 april 2024.

Stem Sneevliet uit de cel!

Met de leuze “Kiest Sneevliet uit de cel in de Kamer!” gingen linkse mensen en vakbondsleden in 1933 de verkiezingen voor de Tweede Kamer in. Henk Sneevliet was kort daarvoor veroordeeld tot vijf maanden gevangenisstraf wegens ‘opruiing’. Hij had het in een Manifest opgenomen voor de muiters op het oorlogsschip De Zeven Provinciën. Sneevliet was voorzitter van de vakbond NAS (Nationaal Arbeids Secretariaat) en nummer 1 op de kieslijst van de Revolutionair Socialistische Partij (RSP). Overal in den lande werd actie voor hem gevoerd. En met succes! Henk Sneevliet werd gekozen en verruilde zijn cel voor een zetel in de Tweede Kamer.

Een prachtig boek

Over de muiterij op De Zeven Provinciën in 1933 schreef Wil de Graaf een boeiend artikel in De Haagse Tijden van 28 november 2023. Dat was een korte samenvatting van haar prachtige boek *Naar Soerabaja*. Daarin beschrijft Wil de belevenissen van haar vader Antoon de Graaf voor, tijdens en na de muiterij. Ze doet dit aan de hand van brieven en notities van haar vader en na nauwgezet onderzoek van ‘de toestand’ in Nederlands-Indië, naar de gebeurtenissen op het oorlogsschip en de nasleep daarvan. Een sterk persoonlijk verhaal tegen de achtergrond van een stukje wereldgeschiedenis. In haar boek noemt zij ook de veroordeling van Sneevliet. Wie was deze man en wat had hij met Den Haag te maken?

Portret van Henk Sneevliet (1883-1942). Foto: collectie Atelier J. Merkelbach, Wikimedia commons

Een betere wereld

Henk Sneevliet werd in 1883 in Rotterdam geboren in een arm gezin. Al op jeugdige leeftijd zette hij zich in tegen de armoede middels de vakbond voor transportarbeiders. Hij werd socialist. Na een periode van werkloosheid vertrok hij in 1913 naar Nederlands-Indië. In 1918 wordt hij uit Indië verbannen omdat hij de ‘inlanders’ organiseerde in een vakbond. Na de Russische revolutie werkt hij voor de Comintern samen met onder andere Lenin, Trotsky en Mao. In 1923 breekt hij met Stalin. Terug in Nederland wordt hij voorzitter van de radicale vakbond NAS. Hij komt dan in contact met Willem Dolleman, een Hagenees, bakker en actieve socialist. Over hem is in De Haagse Tijden van 3 mei 2022 een uitgebreid artikel verschenen onder de titel *Haagse verzetsman Willem Dolleman*. Sneevliet komt regelmatig over de vloer bij Dolleman in zijn huis aan de Van Beijerenstraat 94 in de Schilderswijk. De oudste zoon van Willem, Andries Dolleman zou daarover later schrijven: “Vaste gast was ook

Sneevliet, ‘oom Henk’, die bij zijn bezoeken niet alleen met Willem belangrijke zaken doornam, maar evengoed gedichten van Henriëtte Roland Holst declameerde of met de jongens op de vloer liggend een potje dam speelde. Maar het gebeurde ook dat wij, op de bank gezeten, quasi met een boek in de hand fijn konden meeluisteren naar die gewichtige besprekingen.” Besprekingen die vrijwel altijd gingen over de strijd voor een betere wereld.

soneel en 7% voor de inlandse matrozen. Terwijl de inlanders al minder dan de helft verdienen dan de Hollanders! Blank én zwart protesteerde. Toen bekend werd dat van de demonstranten in de marinehaven van Soerabaja er 450 waren gearresteerd, sloeg op de uitgevaren Zeven Provinciën de vlam in de pan. Indisch en Hollands personeel nam het schip over

W.F. Dolleman, circa 1935. Foto: Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis

van de officieren en stoomde op naar Soerabaja. De Nederlandse regering onder Colijn wilde dit niet tolereren. Er werd een bom op De Zeven Provinciën gegooid waarbij 23 bemanningsleden werden gedood en 14 gewond raakten. Zo werd de muiterij in de kiem gesmoord.

‘Manifest - Aan de opvarenden van de Nederlandse Marine en de werklieden van de Marinewerven’. Hij ondersteunt de eisen van de marinemannen, begroet de samenwerking tussen Hollanders en Indonesiërs en noemt hun actie “EEN LICHTEND SIGNAAL”.

“Toen de Duitsers in 1940 Nederland binnenvielen, organiseerde hij onmiddellijk een verzetsbeweging.”

Een lichtend signaal

Wil de Graaf beschrijft in haar boek hoe de marinemensen werden bestraft. Voor de inlandse matrozen kon de gevangenisstraf oplopen tot achttien jaar, voor de Europese matrozen tot tien jaar. De vader van Wil werd uiteindelijk in hoger beroep tot vier jaar veroordeeld. In zekere zin kwam Sneevliet er met zijn vijf maanden detentie dus genadig van af. Maar ja, hij had dan ook in het geheel niet deelgenomen aan de muiterij, doch slechts opgeroepen tot solidariteit. Hij deed dat in zijn

Henk Sneevliet werd dus in 1933 gekozen tot lid van de Tweede Kamer. In 1937 werd hij niet herkozen. Toen de Duitsers in 1940 Nederland binnenvielen, organiseerde hij onmiddellijk een verzetsbeweging met als illegale krant Spartacus. Willem Dolleman ging samen met hem ‘ondergronds’. Beiden werden in 1942 door de Duitsers opgepakt en op 13 april met nog zes kameraden door een vuurpeloton gefusilleerd.

Rob Lubbersen
roblubbersen@ziggo.nl

De muiterij en de bom

Het was dan ook niet verwonderlijk dat Sneevliet het in 1933 opnam voor de actievoerende marinemensen in Soerabaja en op De Zeven Provinciën tegen aangekondigde salarisverlagingen. Het ging om een verlaging van 4% voor het Europese per-

Oorlogsmonument in Driehuis op begraafplaats Westerveld

Fulltime Verkoopadviseur

Royal Health Foam is een uniek bedrijf gevestigd in Scheveningen dat kwaliteit matrassen ontwikkeld, maakt en verkoopt. Wij zijn een klein bedrijf dat dit jaar 25 jaar bestaat en kiezen volledig voor kwaliteit en leveren (nog) ouderwetse service.

Kom jij ons team versterken?
Wij zoeken een enthousiaste verkoopadviseur tussen de 20 en 50 jaar die bedden en matrassen gaat verkopen voor dinsdag t/m zaterdag.

Spreekt deze vacature je aan en wil je meer informatie?
Neem dan snel contact op met Chris Nederhorst **070-3387010** of mail jouw CV naar **chris@healthfoam.com**

Royal Health Foam
matrassen en bedbodems

Soetensstraat 18 • Scheveningen • 070 3387010

www.voorechtlekkerslapen.nl

Bollentocht met begeleiding voor Haagse senioren

De BBD nodigt nieuwe deelnemers van harte uit voor een kleurrijke tocht op 8 of 16 april

U wordt opgehaald en weer thuisgebracht

Kosten inclusief koffie met gebak € 5,- met Ooievaarspas € 2,50

Voor aanmelden of meer informatie: 070 - 364 66 61 van 9.00 - 13.00 uur

Stichting BBD Esperantostraat 160 www.bbddenhaag.nl

De mooiste busreizen

Gewoon perfect geregeld.

Sauerland 6-daagse busreis	reiscode: ebwil01	vanaf p.p. 579
Schotse Hooglanden 10-daagse busrondreis	reiscode: eegb304	vanaf p.p. 999
Noord-Italië en Zwitserland 10-daagse busreis	reiscode: ebdom01	vanaf p.p. 1049
Isle of Wight, Devon & Cornwall 10-daagse busrondreis	reiscode: eegb314	vanaf p.p. 1299
Highlights van de Zuid-Adriatische kust 10-daagse vlieg-busrondreis	reiscode: evhr404	vanaf p.p. 1399
Tour de France 12-daagse busrondreis	reiscode: eefr304	vanaf p.p. 1779

Alle vanafprijzen zijn inclusief reserveringskosten, Calamiteitenfonds en SGR-bijdrage

www.dejongintra.nl/busreizen
Bel 0180 - 457 803
of ga naar uw ANVR-Reisbureau

Eropuit!

Organiseert u een leuke activiteit waar onze lezers blij van worden? Mail uw activiteiten of tips naar info@dehaagsetijden.nl of bel: 070 - 360 76 76

GRATIS TAXATIEDAGEN

Elke woensdag en donderdag van 10.00 tot 16.00 uur

Elke WOENSDAG: munten, postzegels, bankbiljetten en ansichtkaarten
Ergens slingeren nog de postzegelalbums van opa op zolder. Waar zijn de munten van pa eigenlijk gebleven? En zijn die ansichtkaarten bestemd voor het oud papier? Moeten we die oude bankbiljetten inleveren?

Elke DONDERDAG: goud, zilver, sieraden, kunst, antiek, militaria en Pokémonkaarten
In de la ligt nog die gouden ketting van oma. Ergens ligt nog een potje met oude sieraden. Dat oude beeldje of die zilveren miniatuurtjes in de kast, zijn die nog wat waard? Hebben die oude onderscheidingen en militaire spullen nog waarde? Zijn Pokémonkaarten interessant?

U bent niet de enige met vragen over stukken die bij u thuis liggen. Om hier een antwoord op te krijgen organiseert **Heritage Auctions Europe** deze open inloopdagen van 10.00 tot 16.00 uur. Bezoek ons op de Energieweg 7 te IJsselstein, vlakbij Utrecht, voor een gratis en vrijblijvende taxatie met een kopje koffie. Aansluitend krijgt u desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Voor meer informatie: **030-6063944** en www.ha-europe.com. Bel ons ook even als u meerdere zaken (bv. munten en sieraden) op 1 dag wil combineren. Tot ziens in IJsselstein!

Het Residentiekoor 'Stabat Mater' en 'Golden Bird'

Op zaterdag 6 april 2024 voert het Residentiekoor *Stabat Mater* van de componist Karl Jenkins en *Golden Bird*, het Iraaks Oratorium voor de Vrede uit in de Kloosterkerk, Lange Voorhout 4, 2514 ED te Den Haag. *Golden Bird* (bevat songs for 'love and peace') is geschreven door de Iraakse componisten Hamid Al Basri en zijn zoon Raad Khalaf. Het Residentiekoor zal drie delen uit dit oratorium ten gehore gaan brengen, te weten: *Baitum Malek*, *Gilgamesh* en *Golden Bird*. De solisten zijn: Baidar Al Basri (mezzo-sopraan) en Emma Brown (mezzo-sopraan). Cora Greevenbosch zal tijdens het concert een bijdrage leveren op de bansuri (indiase dwarsfluit). Niek van der Meij bespeelt het orgel. Met medewerking van het Residentiekoor Begeleidingsorkest. Het geheel staat onder leiding van de vaste dirigent van het Residentiekoor Martin van der Brugge.

Wanneer & waar: za 6 april, aanvang 15.00 uur. De kerk is om 14.15 uur open. Kloosterkerk, Lange Voorhout 4, 2514 ED, Den Haag
Kijk voor kaarten en meer informatie op www.residentiekoor.nl.

Duinenmars

De legendarische Duinenmars is weer terug met zijn 72ste editie, bruisend en levendiger dan ooit! Markeer 6 en 7 april op je kalender want de Duinenmars staat voor de deur. De voorinschrijving is geopend! Een traditie die teruggaat tot 1950, verzamelen elk jaar rond de 10.000 wandelaars zich voor dit geliefde familie-evenement. Het evenement biedt voor elk wat wils: van muziek, snoepkramen tot een souvenirwinkel! En natuurlijk zijn er vijf afstanden om uit te kiezen: 5 km, 10 km, 15 km, 25 km en 40 km. Alle routes doorkruisen de prachtige duinen en verkennen de verschillende wijken van Den Haag. Speciaal voor de 5 km en 10 km zijn er rolstoel- en kinderwagenvriendelijke routes beschikbaar. Onze eerstvolgende mars zal op 6 en 7 april 2024 van start gaan. De voorinschrijving is geopend t/m 5 april. Bestel je kaarten via **voorverkoop.duinenmars.nl** en betaal slechts € 5,50 per kaartje. Tijdens het evenement aan de kassa betaal je € 6,50. Laat ons samen verkennen en de grenzen verleggen tijdens deze onvergetelijke Duinenmars!

Wanneer & waar: za 6 april en zo 7 april, parkeerterrein aan de Machiel Vrijenhoeklaan Meer info op www.duinenmars.nl

Boekpresentatie 'Het leven is snel genoeg'

Terug in de tijd. De Haagse beatgeneratie ontplooit zich vanuit de schrale naoorlogse jaren van de Wederopbouw. Hans Mulder mag in 1962 een droomstage gaan lopen bij het Oostenrijkse concern Steyr-Daimler-Puch in Graz en zijn vader brengt hem er per auto naar toe. Auteur Hein van der Hoeven portretteert het tijdsbeeld van die jaren aan de hand van de avontuurlijke reis van vader en zoon dwars door Duitsland in zijn novelle *De Hofmeisterknik*. Het verhaal is geïnspireerd op een serie van 6 schilderijen van de kunstenaar Diederik Gerlach, collages van herinneringen aan de jaren vijftig en zestig. Een tweede novelle *Het leven is snel genoeg* is eveneens ontleend aan werken van Gerlach. Het Duitse Wirtschaftswunder en de Koude Oorlog vormen hier het decor van spannende verwickelingen. Van der Hoeven en Gerlach komen donderdag 21 maart naar de bibliotheek van de Duitse Internationale School in Den Haag om te vertellen over hun Gesamtkunstwerk en over de beleving van die wonderlijke tijd.

Wanneer & waar: do 21 mrt, 19.00-21.00u, Duitse Internationale school, van Bleiswijkstr. 125

Vroem, Vroom...

In elke editie van De Haagse Tijden stapt autojournalist John Vroom weer even in een auto die vroeger door Den Haag reed.

Simca 1200S Coupé

Nu ben ik nooit zo'n liefhebber geweest van het Franse merk Simca, want de afwerking vond ik altijd typisch Frans. Maar de Coupé vond ik toch wel een beauty. En geen wonder, want die was ontworpen door de Italiaanse designer Giorgetto Giugiaro van de ontwerpstudio Bertone. En ja, dan krijg je natuurlijk iets moois.

Een lijnenspel dat leek op de Fiat 850 Sport Coupé. Ik kon er vaak en met genoeg naar kijken, want schuin boven ons op de Carel Reinierszkaade woonde de familie Van Sonderen die er zo een hadden in het donkergroen. Hij stond dus vaak voor de deur. Ik kan mij nog herinneren dat dochter Loekie met de Coupé op stap wilde, maar dat hij niet wilde starten. Ik legde haar vader en broer uit hoe je hem moest aanduwen en nam zelf plaats achter het stuur. Gang

maken in zijn twee, contact aan en koppeling op laten komen, maar helaas ook dat mocht niet helpen. Irritant natuurlijk, maar dat terzijde. Trouwens, als ik aan de familie Van Sonderen denk, dan denk ik ook weer aan die heerlijke Indische maaltijden die zij haalden bij Toko Tante Truus en Paatje op het Stuyvesantplein. Regelmatig mocht ik dan mee-eten, maar ook dat terzijde. Zoals gezegd, een fraai en elegant Coupé model. Veel chroomaccenten

en luxe afgewerkt. In tegenstelling tot het broertje de Simca 1000, die er meer uitzag als een doosje, was de 1200S Coupé een zeer gestroomlijnd model. Grote raamoppervlakken, sportieve neus met twee verstralers in de grille en zwarte ventilatieroosters op de motorkap, waaronder echter geen motor lag, want die lag achterin. Een viercilinder 1204 cc met 80 pk op de achterwielen. Hoewel er in die tijd nog niet echt gebruikgemaakt werd van lichtmetalen velgen, zagen

de wielen van deze Coupé er toch sportief uit door de apart gevormde wielkasten. De instap was door de brede portieren royaal. Naar achteren was het zoals gebruikelijk bij Coupés wat lastiger, maar eigenlijk was het bankje daar ook niet echt geschikt voor volwassenen, maar prima voor kleine kinderen of wat bagage. Het interieur was mijn grootste probleem. Het sportstuur was in een te lichte houtkleur en het dashboard had drie mooie klokken, maar

de houten afwerking was een beetje goedkoop plakplastic en het metaal rond de tuimelschakelaars was wat blikkerig. De kuipstoelen zagen er overigens prima uit, alleen was de rugleuning niet verstelbaar, maar dat was normaal voor die tijd. Op zich zat je lekker achter het laagstaande stuur. Rijden met de Coupé was ook een genoegen. Deze Simca was erg wendbaar, snel en stabiel. Schakelen deed hij heel soepel en dat was maar goed ook, want als je lekker sportief wilde rijden, moest je hem flink op toeren houden en frequent schakelen, wat het rijden alleen maar leuker maakte. Tjonge, wat konden die Italianen toch mooie auto's ontwerpen. Nog steeds trouwens!

John Vroom
johnvroom@planet.nl

Marcello en Els (W)eten Wat Lekker Is Branoul's Curry

Een paar weken terug bezochten we het Theaterdiner in Theater Branoul. Eerst een drankje in de bistro en dan met je voorgerecht de zaal in, vervolgens krijg je halverwege de voorstelling het hoofdgerecht en aan het eind het dessert. De acteurs bedienen en eten mee! We aten er een heerlijke curry waarvan hier het recept. Voor vier personen, zegt maitre Janko Duinker, maar maak daar maar het dubbele van...

Ingrediënten

- Een groot stuk gember (zo groot als de muis van je hand)
- 1 ui
- Vijf tenen knoflook
- Klein blikje tomatenpuree
- Twee blikken kokosmelk van 400 ml (18% vet is de beste, ga nooit voor light!)
- Twee eetlepels komijn
- Twee eetlepels korianderzaad
- Theelepels kardemom
- Theelepels kaneel
- Zonnebloemolie
- Flinke snuf zout
- Rode peper
- 500 gram kippendij
- Blik kikkererwten
- 1/2 flespompoe
- 1 zoete aardappel
- 400 gram spinazie

Bereiding

- Doe de ui, knoflook, komijn, gekneusde koriander, zout, kaneel en kardemom in een keukenmachine. Samen met de tomatenpasta en zonnebloemolie en 2 eetlepels kokosmelk. Mix dit tot een gladde pasta en voeg op het laatst de rode peper toe. Als je niet van pittig houdt, haal dan de zaadlijsten eruit.
- Giet een flinke scheut zonnebloemolie in een grote pan, laat warm worden, maar niet op te hoog vuur. Doe de pasta uit de keukenmachine erbij en laat 5 minuten fruiten zodat de ui en knoflook lekker beginnen te geuren.
- Snijd de kip in stukjes en braad aan met de pasta, let op dat het niet aanbrandt.

- Schil de pompoe en zoete aardappel, snijd beide in stukjes snijden en laat lekker meebakken.
- Voeg de rest van de kokosmelk toe en laat pruttelen totdat de pompoe en aardappel zacht beginnen te worden.
- Doe de kikkererwten erbij en laat doorkoken, wij stoofden het meer dan een uur op een heel laag vuurtje...
- Doe 5 minuten voor het op-

dienen de fijngesneden spinazie erbij, roer een keer door en serveer als de spinazie nog niet helemaal is opgelost.

Op dienen met goede en lekker geurige rijst of met dosa's. Verrassend lekker, en heel handig als je meerdere gasten aan tafel hebt. Eet smakelijk!

Op een rijtje
Theater Branoul
Maliestraat 12,
Den Haag
070 365 72 85
www.branoul.nl

Theaterdiner inclusief
3-gangen diner en twee drankjes € 49,50
3-gangendiner voor een voorstelling € 28,00
(+ € 29,50 entree met drankje)
Drankjes Normaal geprijsd

1 ZWEEDSE PUZZEL

blaasinstrument	5	a priori		kwa-jongen		verlegen		telwoord	
dameschoen		persoon				jaar-getijde		binnenkomst	
			1	laan met bomen				7	
				vrouwelijk dier					
barium			plots						
zuidvrucht			wildebeest						
					voordeel		9		slotwoord
					per dag				
kiekje	deel v.e. woning	met grote moeite		4		rondhout		8	
		deel van Oostenrijk				sprake-loos			
			2	zuurdeeg					
				stoomschip					
smerig					naar-geestig	golfterm			
ijzergrond						oxidatie			
			gedorste halmen		10			man van adel	
			rekbare stof						
platte zeevis				hoofdstad v. Italië				land in Azië	
hersenspinseel				selenium					
		3				dat is			
						gesloten			
groep kippen			schaaktitel						
			Ouder-raad						
					halsbont		11		
				6					
afdruk						lidwoord			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

2 SUDOKU

6								
	1			7		4		
							5	1
				7				
4	9			3				
		8		4	9	6		7
8		9		4		7		
	5			6				
					2	3		9

	5	2					8	
7		9			6			
8			1			3	5	7
	9					8		
		5					7	
6								2
		6		4				
2					9	1		
			6	7				4

Puzzel & Win!

Mocht u de oplossingen weten van de puzzels op deze pagina, dan maakt u kans op deze leuke wandelgids! U kunt de oplossingen tot donderdag 28 maart mailen naar puzzel@dehaagsetijden.nl

Win een wandelgids 'Wandelen buiten de binnenstad van Den Haag' van Loek en Irene Heskes

De gids is te verkrijgen bij de betere boekhandel en via www.gegarandeerdonregelmatig.nl t.w.v. € 17,95.

Oplossingen vorige editie:

Kruiswoordpuzzel: Hofstad
Sudoku: 3

Gerard Goudriaan gaat naar:
Pieter Wieser te Den Haag

Wij feliciteren de winnaar van de vorige editie met een mooie prijs. De stadsgids met Stadswandelingen 'Den Haag acht keer anders' van

U dient deze prijs zelf op te halen bij De Haagse Tijden op de Laan van Meerdervoort 174, Den Haag (tijdens kantooruren).

3 WOORDZOEKER

G	N	E	L	E	O	I	R	K	U	T	M
M	R	E	P	E	P	E	L	O	T	O	N
P	S	I	E	K	A	Z	U	U	R	O	E
D	A	K	L	L	A	R	E	D	E	L	R
A	M	R	N	O	F	R	Z	W	S	V	E
K	E	U	K	E	N	R	A	A	M	S	X
P	N	U	P	E	V	G	E	T	G	R	E
A	A	N	Z	E	T	T	K	E	E	E	D
N	G	P	E	E	G	K	O	R	P	S	N
I	N	L	A	N	D	E	R	B	U	S	I
L	A	D	E	N	S	A	L	A	M	I	L
L	P	L	L	I	C	A	B	D	M	V	D

Aanzet	Inlander	Leder	Peper
Azuur	Karate	Lengteas	Salami
Bacil	Keukenraam	Longkruid	Samen
Carre	Korps	Markt	Veelal
Dakpan	Koudwaterbad	Panga	Visserstvoot
Erfleen	Krioelen	Parket	Zagen
Indexeren	Laden	Peloton	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Indian Curry house

Meer dan alleen een smaakvolle ervaring

De Indiase keuken omvat een verscheidenheid aan specerijen en kruiden, zoals kurkuma, komijn, gember, knoflook en groene pepers. Deze zijn gunstig voor het lichaam met ontstekingsremmende en antioxiderende eigenschappen.

- Uitgebreide veganistische/vegetarische, glutenvrije gerechten
- Gratis bezorging tot aan de deur

Thomsonlaan 69 • 070 3634036 • www.indiancurryhouse.nl